

bort, at den giver mange fattige Karle Leilighed til nu at faae et Stykke Jord, hvorpaa de kunne holde een, eller to Køer, som de nu ikke ere istand til. Jeg maa gjøre opmærksom paa, at der gives Egne her i Landet, hvor der gives i Indfæstning af et Huus 2, 3, 4 ja indtil 600 Rbd. En saadan Sum kan i Almindelighed Arbejdskarlen ikke erhverve sig, førend han er bleven en Olding. Derved altsaa, at Huse nu kunne blive ledede bort, vil han være i Stand til dog en Gang at erholde det, som han ellers ikke kunde erholde. Jeg vil dermed ingenlunde sige, at jeg foretrækker Leie for Fæste, det være langtfra, ligesaa lidt som Fæste for Eiendom; men jeg vil blot bemærke, at det ikke er saa faretruende, som mangfoldige Mennesker antage. En anden Indvending, som man kan gjøre mod disse Foranstaltninger, som saaledes gribe ind i Forholdet mellem Godseiere og Huusmænd, det er den, som jeg ofte har hørt omtale, at man derved tilintetgjør det smukke patriarkalske Forhold, som finder Sted mellem Godseieren og hans Huusmænd, og jeg vil ikke nægte, at det vel kan være, at det skeer saaledes; men jeg troer ikke der er nogen Ulykke dermed forbunden. Den patriarkalske Tilstand maa dog efterhånden forsvinde; ligesom den ikke længer kan gjøre sig gjældende naar Folket har hævet sig op til politisk Betydning, saaledes kan den heller ikke mere have sit Værd i Staten i Forholdet mellem Mand og Mand, naar alle Borgere ere stillede paa et høiere politisk Standpunkt. Det er vel noget meget smukt saaledes at adoptere en heel Mængde Børn og saaledes i Birkeligheden være en Fader for dem; jeg kan tænke mig, det maa være noget Skjönt for en Godseier saaledes at bruge sin Formue for Andres Bedste, saaledes at lykfsaliggjøre mange Mennesker, det kan jeg godt tænke mig, og jeg har kjendt flere Mænd, som have sat en Glæde deri, og det er navnlig dem, som have arvet et Navn fra deres Forsædre, og modtaget disse deres Undergivne som et Slags Arv fra deres Fædre, som have erkjendt, at de havde Pligter mod disse ogsaa med Hensyn til den Arv, som de havde modtaget. Men lader os betragte Sagen ogsaa fra deres Side, som ere stillede i et saa-

dant patriarkalsk Forhold. Det er smukt og herligt, at være en Fader; men det er ikke saa godt for Børnene, det maae vi vel lægge Mærke til; thi en saadan Fader forlanger mere af det adopterede Barn, end den naturlige Fader forlanger af sit. Den naturlige Fader forlanger vel af sit Barn Afhængighed, Lydighed og Kjærlighed; men kun til et vist Tidspunkt; han vil, at Barnet omstøder skal blive en myndig Mand, og træde med Kraft ind i Livet. Men det skeer saa ofte, at Godseiere og Andre, som saaledes adoptere sig mange Børn, at de ikke ville erkjende denne Ret, som disse have til at fremtræde som selvstændige Mænd i borgerlige Stillinger; de fordre, som Beviis paa Taknemlighed, at de skulle opgive deres Selvstændighed og være tilfredse med deres Villie, som ville deres Gavn, og vi høre derfor ofte saa mange Klager over Utaknemlighed i disse Forhold, fordi denne Fader saa mangen Gang betragter de Fæstere, som have en Villie og som ikke ville opgive deres politiske Selvstændighed for det Taknemlighedshensyn, de have til ham, betragter dem som utaknemlige Børn, der ikke skjønne paa det Gode, deres gode Fader har vist mod dem. Jeg troer, at dette er Noget, som nu maa falde bort. Vi maae erindre, at alle Statens Borgere nu staae paa et høiere Trin af politisk Selvstændighed, og at ogsaa den simple Mand skal føle, at han er Borger i Staten, at han som saadan har sine borgerlige Pligter og Rettigheder, og at han derfor ogsaa i en vis Grad maa opgive om det end var Noget af sin materielle Velvære for det høiere Hensyn, som for Fremtiden skulle være bestemmende for ham.

C. Neergaard: Jeg skal bestræbe mig for at holde mig til den foreliggende Sag. Jeg maa først bemærke, at det ærede Medlem, der sidst talte, uden Tvivl aldeles har misforstaaet dem, som nære nogen Frygt for denne Lovs Gjennemførelse. Der er vist Ingen, der har Frygt for at Afløsningen for de Individer, som Afløsningen gjælder, skulde medføre nogen anden Ulempe end den, som alle sige Afløsningsbestemmelser kunne medføre, idet de naturligtvis i Anvendelsen kunde træffe meer eller mindre heldigt. Den Frygt, som jeg har havt,